

POROČILO O RAZVOJU KNJIŽNIČNE DEJAVNOSTI

Pripravila: Irena Hrovat Mujčinović



september 2018

1. SPLOŠNI PODATKI O KNJIŽNICI

Visoka šola za upravljanje podeželja spada med novejšje nastale samostojne visokošolske zavode in je pričela z izvajanjem študijskega procesa prvič v letu 2014/2015. Sedež zavoda se nahaja na istem naslovu kot ga ima ustanovitelj (Sevno 13, 8000 Novo mesto), t.j. Grm Novo mesto - center biotehnike in turizma in uporablja prostore ustanovitelja kamor sodi na podlagi sporazumov tudi knjižnica. Glede na to, da zavod zaenkrat še ne razpolaga s samostojno knjižnico je bilo dogovorjeno z ustanoviteljem, da se začasno vzpostavi oddelek v okviru že obstoječe knjižnice Grm Novo mesto in se na ta način omogoči razvoj knjižnične dejavnosti in zbiranje knjižničnega gradiva. Knjižnica Grm Novo mesto že v manjši meri pokriva začetne potrebe za študente in zaposlene. Visoka šola je za dodatno pokrivanje knjižničnih kapacitet in storitev vzpostavila tudi sodelovanje s Knjižnico Mirana Jarca Novo mesto, ki deluje kot osrednja območna knjižnica na območju Dolenjske, Bele krajine in Posavja in omogoča svojim članom tudi brezplačno medknjižnično izposojlo med knjižnicami tega območja ter zagotavlja dostop na daljavo do podatkovnih zbirk. Vsi študenti, ki se vpišejo na Visoko šolo za upravljanje podeželja Grm Novo mesto, po vplačilu vpisnine postanejo tudi člani Knjižnice Mirana Jarca Novo mesto in imajo tako na voljo vse storitve, ki jih ta knjižnica nudi svojim članom. Za nadaljnji razvoj in vzpostavitev samostojne knjižnice pa bo Visoka šola za upravljanje podeželja vlagala lastna sredstva, ki jih bo dobila na trgu in se trudila pridobiti tudi donatorska sredstva ter sredstva iz javnih razpisov. Zavod se bo še naprej trudil razvijati in podpirati znanstveno in pedagoško delo in vključeval v razvoj knjižnične dejavnosti tudi relevantne ustanove, ki že delujejo na tem področju ter tudi zaposlene visokošolske učitelje in sodelavce ter študente.

2. PROSTORSKI POGOJI, LOKACIJE in ODPRTOST KNJIŽNICE

Knjižnica VŠ GRM Novo mesto je v letu 2016 vzpostavila začasno svoj oddelek v sklopu knjižnice Grm Novo mesto - centra biotehnike in turizma (ustanovitelj), vendar je zaradi pomanjkanja ustreznega kadra ter prostorske kot tudi finančne stiske še v razvoju in v pridobivanju lastnih knjižničnih kapacitet. V ta namen bo visoka šola začasno, do vzpostavitve lastne knjižnice uporabljala knjižnico pri ustanovitelju na zavodu Grm Novo mesto - centru biotehnike in turizma, ki bo v manjši meri pokrivala začetne potrebe Visoke šole za upravljanje podeželja Grm Novo mesto. Z ustanoviteljem se je s tem namenom tudi sklenila pogodba o začasni brezplačni uporabi poslovnih in skupnih prostorov za obdobje 5 let z možnostjo podaljšanja (Pogodba št. 1/2013, sklenjena 1.10.2013) ter sporazum o sodelovanju Knjižnice Grm Novo mesto v študijskem procesu VŠ GRM Novo mesto (sklenjen 1.10.2014). Študentje, vpisani na Visoko šolo za upravljanje podeželja Grm Novo mesto ter zaposleni na visoki šoli imajo tako na voljo brezplačno uporabo knjižničnih storitev vseh oddelkov Knjižnice Grm Novo mesto. Knjižnica Grm Novo mesto je polnopravna članica sistema COBISS in ima gradivo v prostem pristopu razporejeno po sistemu univerzalne decimalne klasifikacije (UDK). Glavni oddelek in oddelek visoke šole ima na sedežu centra Grm Novo mesto (Sevno 13, 8000 Novo mesto) in enega izmed oddelkov na lokaciji Srednje šole za gostinstvo in turizem, ki se nahaja v centru Novega mesta (Ulica talcev 3, 8000 Novo mesto), v neposredni bližini Knjižnice Mirana Jarca Novo mesto (oddaljenost cca. 200m).

Knjižnica Grm Novo mesto je dostopna za uporabnike v spodaj navedenih uradnih urah oziroma po dogovoru. Ob vikendih in praznikih je knjižnica zaprta.

Knjižnica Grm Novo mesto (na sedežu centra Grm) ima uradne ure za uporabnike:

Pon.: 7.00 - 16.00

Tor. - pet.: 7.00 - 14.00

Knjižnica na organizacijski enoti Srednja šola za gostinstvo in turizem (Ulica talcev 3, Novo mesto) ima uradne ure za uporabnike:

Čet.: 8.00 - 13.00

Ostale dni je izposoja možna po predhodnem dogovoru.

Oddelek visoke šole (na sedežu centra Grm) ima uradne ure za uporabnike:

Pon. - sre.: 8 - 16

Ostale dni po predhodnem dogovoru.

Visoka šola pri razvoju in izvajanju svojih študijskih programov sistematično sodeluje tudi s knjižnico Mirana Jarca Novo mesto. S knjižnico sta bila sklenjena tudi dogovor o poslovnem sodelovanju na knjižničnem in informacijskem področju za obdobje 11.4.2018 - 31.8.2023 in sporazum o vodenju bibliografije raziskovalcev in strokovnih sodelavcev (12. april 2018). S tem postanejo študenti po vpisu na visoko šolo tudi člani Knjižnice Mirana Jarca Novo mesto in koristijo vse storitve knjižnice, ki jih ta nudi svojim članom. Sodelovanje se predvideva pri nujenju knjižničnih kapacitet študentom Visoke šole za upravljanje podeželja ter strokovne pomoči pri razvoju knjižnice. Gre za knjižnico, ki je med največjimi splošnimi knjižnicami v Sloveniji. Razpolaga s približno 4.000 m² bruto površin, od česar znašajo razpolagalne površine 1.733 m². Na voljo je 100 čitalniških mest za uporabnike. Knjižnica se nahaja v samem centru Novega mesta. Od predvidene lokacije visoke šole je oddaljena 10 minut vožnje. Do centra mesta je tudi direktna povezava javnega prevoza (avtobus), ki pelje izpred sedeža zavoda Grm. Poleg osrednje enote ima še 5 krajevnih knjižnic (Dolenjske Toplice, Dvor, Straža, Šentjernej, Škocjan) in bibliobus.

Knjižnica Mirana Jarca kot osrednja območna knjižnica osrednje knjižnice na območju Dolenjske, Bele krajine in Posavja strokovno povezuje v območno mrežo, ki zagotavlja koordinirano izvajanje knjižnične dejavnosti. Sem sodijo: Knjižnica Brežice, Valvasorjeva knjižnica Krško, Knjižnica Sevnica, Knjižnica Pavla Golie Trebnje, Knjižnica Črnomelj, Ljudska knjižnica Metlika, Knjižnica Kočevje in Knjižnica Miklova hiša Ribnica.

Knjižnica Mirana Jarca Novo mesto svojim uporabnikom in uporabnikom iz zgoraj naštetih knjižnic omogoča brezplačno medknjižnično izposajo in zagotavlja dostop na daljavo do podatkovnih zbirk (EbscoHost, Tax-Fin-Lex, Britannica in PressReader).

Delovni čas matične knjižnice Mirana Jarca Novo mesto, ki se nahaja v centru Novega mesta (Rozmanova ulica 28, 8000 Novo mesto) ter vseh ostalih pripadajočih enot, je objavljen na spletni strani knjižnice na naslovu: <http://www.nm.sik.si/si/knjiznica/urnik/>.

3. KADROVSKI POGOJI in IZOBRAŽEVANJE ZAPOSLENIH V KNJIŽNICI

V mesecu februarju, leta 2016 je bila na Visoki šoli za upravljanje podeželja Grm Novo mesto narejena premestitev zaposlene osebe na delovno mesto »Knjižničar« z namenom, da se izobrazi za bibliotekarja in pridobi vse potrebne licence za vzajemno katalogizacijo. V istem letu so potekali tudi tečajji, ki jih je organizirala NUK in so bili namenjeni pripravi za opravljanje bibliotekarskega izpita, katerih se je zaposlena sodelavka v okviru Visoke šole za upravljanje podeželja Grm Novo mesto tudi udeležila. Opravila je tudi dvodnevno izobraževanje v Mariboru na IZUM-u (Uporaba programske opreme COBISS3/Prevzemanje zapisov in zaloga) ter se nekaj dni usposabljala v knjižnici Grma Novo mesto (seznanitev dela v Cobiss programu, prevzemanje zapisov, seznanitev z izposajo).

Zaposlena je opravila naslednje tečaje, ki jih je izvajala NUK v Ljubljani:

- Tečaj za začetnike v stroki, 23.-26. februar 2016 (4 dni)
- Strokovna obdelava knjižničnega gradiva, 7.-11. marec 2016 (5 dni)
- Tečaj za pripravo na bibliotekarski izpit 1, 31. marec - 1. april 2016 (2 dni)
- Tečaj za pripravo na bibliotekarski izpit 2, 11.-15. april 2016 (5 dni)
- Predstavitev in uporaba elektronske izdaje tabel UDK, 6. maj 2016 (1 dan)
- Iskanje in uporaba e-virov v knjižnicah, 11. maj 2016 (1 dan)

Za pridobitev ustrezne bibliotekarske izobrazbe za delo v visokošolski knjižnici mora zaposlena opraviti še ustrezno strokovno usposabljanje v trajanju 6 mesecev pod vodstvom visokošolskega mentorja, kar je pogoj za upravljanje bibliotekarskega izpita. V letu 2016 je bila zaposlena zaradi bolezni dlje časa bolniško odsotna in se vrnila konec leta 2017, zato usposabljanja, nadaljnjih izobraževanj ter izpitov še ni mogla opravljati. V tem obdobju se je hkrati spremenil tudi pravilnik glede opravljanja bibliotekarskega izpita kar je vplivalo na nadaljnje izvajanje izobraževalnega procesa zaposlene. Prijava na bibliotekarski izpit je bila že podana, opraviti pa mora še ustrezno strokovno usposabljanje. Po opravljenem izpitu je v načrtu nadaljnje izobraževanje za pridobitev dovoljenj za vzajemno katalogizacijo (A, B1, B2, C).

Za lažje izvajanje knjižnične dejavnosti visoka šola sodeluje z zaposlenimi knjižničarji, bibliotekarji knjižnic Mirana Jarca Novo mesto in Knjižnice Grm Novo mesto. Knjižnica Grm Novo mesto ima zaposleni dve osebi, od katerih ima ena oseba ustrezno izobrazbo bibliotekarske smeri in dovoljenja za vzajemno katalogizacijo ter ena oseba visokošolsko izobrazbo in ustrezno izobrazbo za delo v šolski knjižnici. Knjižnica Mirana Jarca ima 14 zaposlenih oseb z univerzitetno izobrazbo in 33 skupnih strokovnih delavcev. Vpise osebnih bibliografij za pedagoške sodelavce v okviru sporazuma opravlja Knjižnica Mirana Jarca Novo mesto, ki nudi pomoč tudi pri razvoju knjižnične dejavnosti visoke šole. Visoka šola se za namen usmeritve razvoja knjižnice obrača tudi na Narodno univerzitetno knjižnico v Ljubljani ter ostale relevantne ustanove, ki delujejo na tem področju.

4. KNJIŽNIČNO GRADIVO

Kot že zapisano v prejšnjih poglavjih je Visoka šola za upravljanje podeželja Grm Novo mesto leta 2016 vzpostavila svoj oddelek v okviru knjižnice Grma Novo mesto ter začasno uporablja knjižnico ustanovitelja. Knjižnično gradivo se tako v okviru svojega oddelka trudi pridobivati visoka šola na podlagi razpoložljivih sredstev, ki jih ima na voljo ter na podlagi darovanj knjižničnega gradiva.

Študentje in zaposleni imajo trenutno brezplačno na voljo uporabo vseh storitev knjižnice ustanovitelja (Grm Novo mesto - centra biotehnike in turizma) ter knjižnice Mirana Jarca Novo mesto, s katero je prav tako sklenjen sporazum o sodelovanju. Z vpisom na VŠ GRM Novo mesto študentje postanejo tudi člani Knjižnice Mirana Jarca Novo mesto (članarina je zajeta v sklopu vpisnine). Po učnih načrtih programa prve stopnje Upravljanje podeželja je dostopna literatura v obeh knjižnicah ali v eni izmed njih. V primerih, kjer literature ni dostopne v kateri izmed obeh knjižnic, so predavatelji dovolili izposojanje literature študentom. Na voljo je tudi medknjižnična izposoja, kjer si lahko člani knjižnice Mirana Jarca Novo mesto izposodijo gradivo drugih knjižnic v Sloveniji. Posredno preko knjižnic NUK in CTK pa tudi iz tujine. Medknjižnična izposoja med knjižnicami dolenskega območja je za člane knjižnice Mirana Jarca Novo mesto brezplačna. S knjižnico Mirana Jarca Novo mesto je prav tako sklenjen dogovor o izdelavi bibliografij za predavatelje.

Knjižnica Grm Novo mesto ima skupno 21.919 enot gradiva, med njimi je tudi kar nekaj gradiv, ki so predpisana pod literaturo v učnih načrtih visokošolskega strokovnega programa prve stopnje Upravljanje podeželja. Prav tako ima tudi dosti gradiv, ki podpirajo učni proces s področij iz predmetnika visokošolskega programa Upravljanje podeželja. Knjižnica po svojih zmožnostih stremi k pridobivanju knjižničnega gradiva, ki se navezuje in podpira študijsko in raziskovalno kot tudi umetniško dejavnost. Naročenih ima 59 naslovov serijskih publikacij. Študenti in zaposleni imajo dostop do 4 računalnikov v knjižnici z dostopom do interneta, ki se lahko koristijo v študijske oziroma raziskovalne namene.

Knjižnična zbirka Knjižnice Mirana Jarca pa obsega 664.672 enot, od tega je 116.947 enot neknižničnega gradiva. Tekoče naročenih naslovov serijskih publikacij je 7.552. Za dostop do gradiva ni potrebna posebna pogodba. Knjižnica je tudi informacijski center. Uporabniki imajo dostop do baz podatkov preko interneta. Knjižnica je namreč vključena tudi v integralne informacijske mreže. V sistem COBISS je vključena od leta 1991. Knjižnica Mirana Jarca kot osrednja območna knjižnica osrednje knjižnice na območju Dolenjske, Bele krajine in Posavja strokovno povezuje v območno mrežo, ki zagotavlja koordinirano izvajanje knjižnične dejavnosti. Sem sodijo: Sem sodijo: Knjižnica Brežice, Valvasorjeva knjižnica Krško, Knjižnica Sevnica, Knjižnica Pavla Golie Trebnje, Knjižnica Črnomelj, Ljudska knjižnica Metlika, Knjižnica Kočevje in Knjižnica Miklova hiša Ribnica. Knjižnica Mirana Jarca Novo mesto svojim uporabnikom in uporabnikom iz zgoraj naštetih knjižnic omogoča brezplačno medknjižnično izposojanje in zagotavlja dostop na daljavo do podatkovnih zbirk (EbscoHost, Tax-Fin-Lex, Britannica in PressReader).

V letu 2016 je visoka šola sodelovala pri skupnem članstvu v konzorciju Springerlink (28.5.2015-31.12.2016; FOŠ, FIŠ, FUDŠ, VŠ GRM Novo mesto). SpringerLink servis obsega dostop do skoraj 2500 znanstvenih in strokovnih revij ter preko 33.000 knjig različnih založb, združenih v skupini Springer Science+Business Media, katere temelj predstavljata založbi Springer-Verlag in Verlag Kluwer Academic Publishers. Pokrivajo različna strokovna področja: biomedicinske, naravoslovne in tehnične vede, poslovne vede in ekonomijo, humanistiko, psihologijo, sociologijo, pravo itd. Kasneje zaradi finančne situacije članstvo več ni bilo možno.

Kljub temu imajo študenti na voljo tudi veliko število prosto dostopnih e-virov preko spleta, ki se navezujejo na področja študija. Glede prosto dostopnih virov in o možnostih pridobivanja ustreznih gradiv za študij in raziskovanje jim tudi svetujemo v kolikor to potrebujejo. Prav tako pri pridobivanju ustreznih gradiv za študente sodelujemo tudi s predavatelji.

5. ZALOŽNIŠKA DEJAVNOST

Visoka šola za upravljanje podeželja Grm Novo mesto izvaja tudi svojo založniško dejavnost. V letu 2016 (maj) je izdala svojo prvo strokovno-znanstveno e-revijo JLG (Journal of Landscape Governance), ki izhaja v elektronski obliki in spodbuja k sodelovanju pisanja člankov tudi svoje študente. Revija je prosto dostopna in na spletni strani visoke šole. Trudi se tudi z izdajanjem učnega gradiva za študente ter spodbuja predavatelje k pisanju le-teh (Vaje iz agroživilske kemije, 2014; Poslovni račun in statistika, 2018).